

Concern Interne Controleplan 2024

Deel I : Reguliere interne controles 2024 - 2027
Deel II: Bijzondere interne controles 2023 - 2024
Deel III: Ontwikkelingen 2024

December 2023

Bestuurlijk opdrachtgever	: Gedeputeerde Financiën
Ambtelijk opdrachtgever	: Hoofd team AO/IC
Ambtelijk opdrachtnemer	: Coördinator team AO/IC

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
Deel I	Reguliere interne controles 2024 - 2027	4
1.1	Status van het Concern Interne Controleplan	4
1.2	Doel van de interne controle	4
1.3	Organisatie interne controle bij de Provincie Zuid-Holland	4
1.4	Wettelijke en provinciale kaders	4
1.5	Controleactiviteiten en planning	4
Deel II	Bijzondere interne controles 2023 - 2024	6
2.1	Terugblik 2023	6
2.2	Vooruitblik 2024	9
Deel III	Ontwikkelingen 2024	12

Bijlage: Jaarplanning Interne Controle activiteiten 2024

1 Inleiding

Voor u ligt het Concern Interne Controle-plan (CIC-plan) 2024 van de Provincie Zuid - Holland. Dit CIC - plan bestaat uit drie onderdelen. Het eerste deel betreft de reguliere interne controles die betrekking hebben op de periode 2024 tot en met 2027. Het tweede deel beschrijft de aanvullende (incidentele) interne controles die in 2024 zullen worden uitgevoerd. Het derde deel gaat over de ontwikkelingen die in 2024 worden verwacht en effect zullen hebben op de uitvoering van de interne controles binnen de provinciale organisatie.

Een groot aantal interne controles wordt ieder jaar uitgevoerd. In dit CIC-plan worden deze interne controles benoemd, toegelicht en vastgesteld voor een periode van vier jaar (2024 – 2027). Er is gekozen voor deze periode om hiermee deze interne controles te koppelen aan de looptijd van het coalitieakkoord. In de CIC-plannen van de komende jaren zal alleen dan aandacht aan deze interne controles worden geschonken als de uitkomsten van deze controles of (externe en/of interne) ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven.

Naast genoemde reguliere interne controles worden jaarlijks ook aanvullende interne controles uitgevoerd. Aanleiding hiervoor kan zijn: een aanbeveling van de accountant, een verzoek van management en/of bestuur of van interne- en of externe ontwikkelingen. De aanvullende interne controles staan vermeld in deel II van het CIC-plan. In dat onderdeel wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van de aanvullende interne controles die met betrekking tot het boekjaar 2023 zijn uitgevoerd en over de onderzoeken die met betrekking tot het boekjaar 2024 aanvullend worden verricht. Tenslotte wordt in deel III aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan relevante ontwikkelingen met betrekking tot de interne controles binnen de provincie.

Deel I: Reguliere interne controles 2024 - 2027

1.1 Status van het Concern Interne Controleplan

Met dit CIC-plan geven Gedeputeerde Staten invulling aan artikel 5.3 lid 4 van de 'Financiële verordening Provincie Zuid-Holland 2021' (16 december 2020). In dit artikel is opgenomen dat Gedeputeerde Staten jaarlijks zorgdragen voor de interne controle (IC) op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de (financiële) rechtmatigheid van de beheershandelingen. Het CIC-plan is een kaderstellende nota die de belangrijkste verbijzonderde IC-werkzaamheden weergeeft, inclusief een bijlage met de planning van deze werkzaamheden. Dit plan wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten en ter kennisname doorgestuurd naar de Commissie Onderzoek van de Rekening (COR).

Op basis van de aanbevelingen van de accountant naar aanleiding van zijn controle van de jaarrekening 2023 of interne- en/of externe ontwikkelingen kan dit CIC-plan door Gedeputeerde Staten worden gewijzigd. De wijzigingen worden dan ter kennisneming voorgelegd aan de COR.

1.2 Doel van de interne controle

Het primaire doel van de verbijzonderde interne controle (VIC) is om de organisatie inzicht te verschaffen in de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen in de belangrijkste processen, zodat er tenminste een uitspraak kan worden gedaan over de aspecten getrouwheid en financiële rechtmatigheid. Daarnaast zijn de uitgevoerde verbijzonderde interne controles van belang voor de accountant. De accountant moet voor de controle op de getrouwheid van de provinciale jaarrekening kunnen steunen op, onder andere, deze verbijzonderde interne controles.

1.3 Organisatie interne controle bij de Provincie Zuid-Holland

Het Team Administratieve Organisatie/Interne Controle (AO/IC) maakt deel uit van de opgave Compliance & Control van de Provincie Zuid-Holland en voert gedurende het jaar de reguliere interne controles uit op de belangrijkste processen. Deze processen zijn door Provinciale Staten bepaald aan de hand van het, jaarlijks door hen vast te stellen, Normenkader Rechtmatigheid en afgestemd met de accountant. Naast de reguliere interne controles zijn ook de controle van de rechtmatigheid van de inkoop inzake de Europese aanbestedingswet, de controle van zowel inkoop- als subsidiebesluiten, de controle van de memoriaalboekingen en de IT-audit in de jaarlijkse planning opgenomen.

1.4 Wettelijke en provinciale kaders

Er zijn binnen de provincie diverse kaders aanwezig die (kwaliteits)eisen stellen aan de interne controle. Deze kaders zijn afgestemd met de accountant en uitgewerkt in de controleprogramma's die gebruikt worden voor het uitvoeren van de interne controles. In het Normenkader Rechtmatigheid is een volledige opsomming van externe en interne wet- en regelgeving vastgelegd waaraan de medewerkers van Team AO/IC de financiële beheershandelingen toetsen met betrekking tot de controle op de rechtmatigheid. Besluitvorming door Gedeputeerde Staten over het Normenkader Rechtmatigheid 2023 vindt begin januari 2024 plaats.

1.5 Controleactiviteiten en planning

Gezien het grote aantal transacties, de omvang van de geldstromen en/of mate van risico op het gebied van rechtmatigheid en getrouwheid, worden in de periode 2024 – 2027, net als in voorgaande jaren, gegevens-of procesgerichte controles verricht op de onderstaande onderwerpen:

Hoofdproces	Controle	Uitvoering	Frequentie
Verwerven en aannemen	Inkopen, aanbesteden en prestatieleveringen	Team AO/IC Procesteam Inkopen	2x per jaar
Verstrekken subsidies	Toekennen en vaststellen subsidies	Team AO/IC Procesteam Subsidies	2x per jaar
Genereren van Inkomsten	Opbrengsten	Team AO/IC Procesteam Subsidies	2x per jaar
Instandhouden Bedrijfskapitaal	Loonkosten	Team AO/IC Procesteam Loonkosten	2x per jaar
	Betalingsverkeer	Team AO/IC Procesteam Betalingsverkeer	2x per jaar
Planning en Control	Begrotingsuitvoering	Team AO/IC Procesteam Begrotingsuitvoering	1x per jaar
	Saldoverklaringen (overlopende posten/transitoria)	Team AO/IC Procesteam Jaarrekening	2x per jaar
	Jaarrekeningcontrole	Team AO/IC Procesteam Jaarrekening	1x per jaar
IT-audit	General IT-controls	Team AO/IC Procesteam Automatisering	1x per jaar
Grondadministratie	Juistheid/volledigheid mutaties + juistheid waardering	Team AO/IC Procesteam Groene Grond	1x per jaar
Memoriaalboekingen	Juistheid, tijdigheid, rechtmatigheid correcties	Team AO/IC	2x per jaar
Rechtmatigheid inkopen in het kader van Europese Aanbestedingswet	Rechtmatigheid inkoop	Team AO/IC	2x per jaar

Jaarrekeningcontrole

In januari 2024 worden door Team AO/IC de verbijzonderde interne controles over de laatste periode van 2023 uitgevoerd en afgerond. Februari en maart 2024 staan vooral in het teken van het toetsen van de door de organisatie opgeleverde jaarrekeningstukken (jaarrekeningproces) alvorens deze aan de accountant worden aangeboden. De controles op onder andere de SiSa-regelingen (SiSa = Single information, Single audit), de kapitaallasten, de reserves en voorzieningen, het boeken van de investeringen en de te verrekenen loonkosten zijn in het CIC-plan 2024 niet separaat opgenomen, omdat deze onderdeel uitmaken van de interne controles met betrekking tot de jaarrekening.

In de bijlage bij dit plan (Jaarplanning Interne Controle Activiteiten 2024 zijn de geplande start- en einddata en doorlooptijden van de controles zichtbaar gemaakt.

Deel II: Bijzondere interne controles 2023 - 2024

2.1 Terugblik 2023

Naast de reguliere interne controles is in 2023 door team AO/IC ook aandacht besteed aan een aantal specifieke onderwerpen. Deze worden hierna verder toegelicht.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het jaar 2023 stond in het teken van de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Eind 2022 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' aangenomen. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording bij provincies en gemeenten maakt ook onderdeel uit van deze wet. Ingangsdatum van dit wetsvoorstel is het verslagjaar 2023. Dit betekent dat het college van Gedeputeerde Staten voor het eerst in de jaarrekening 2023 deze rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen als bijlage van de provinciale jaarrekening. Door middel van deze rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de vraag of de balansmutaties 2023 en de baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen. Naast genoemde wetswijziging is ook de onderliggende regelgeving hierop aangepast. Hierbij moet gedacht worden aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Naast de aanpassingen in genoemde externe regelgeving zijn ook intern bestaande kaders aangepast (lees: controleverordening) en nieuwe kaders door Provinciale Staten vastgesteld om het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording mogelijk te maken.

De noodzakelijke aanpassingen in de Controleverordening zijn door Provinciale Staten in hun vergadering van 13 december 2023 vastgesteld. De belangrijkste aanpassingen hebben betrekking op het feit dat met ingang van 1 januari 2023 de controle op de rechtmatigheid niet meer wordt uitgevoerd door de accountant, maar door Gedeputeerde Staten. Vanaf deze datum bestaat de controle van de accountant vooral uit de controle op de getrouwheid (lees: zijn de cijfers een juiste weergave van de werkelijkheid). Ook de door Gedeputeerde Staten opgestelde Rechtmatigheidsverantwoording wordt door de accountant gecontroleerd op getrouwheid.

Naast genoemde aanpassing van de Controleverordening hebben Provinciale Staten in hun vergadering van 13 december 2023 een aantal kaders vastgesteld waarbinnen de controle op de rechtmatigheid moet worden uitgevoerd en die direct betrekking hebben op de Rechtmatigheidsverantwoording. Deze kaders zijn:

- a. *vaststellen van de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording*
Dit betreft de grens waarboven Gedeputeerde Staten de afwijkingen rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording. Provinciale Staten hebben de verantwoordingsgrens bepaald op 1% van de totale lasten van de Provincie Zuid-Holland, inclusief de dotaties aan de reserves.
- b. *Vaststellen rapporteringsgrens met betrekking tot de geconstateerde afwijkingen (lees: onrechtmatigheden)*
Dit betreft de grens waarboven alle geconstateerde afwijkingen op het gebied van rechtmatigheid moeten worden toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze toelichting is inclusief de maatregelen die Gedeputeerde Staten gaan nemen om herhaling van deze afwijkingen te voorkomen. Provinciale Staten hebben de

rapportagegrens vastgesteld op € 300.000. Deze grens geldt ook voor de controle op de getrouwheid door de accountant (zie gewijzigde Controleverordering art. 2.4).

c. Vaststellen onderwerpen die opgenomen moeten worden in de paragraaf Bedrijfsvoering als toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten) heeft in een notitie aangegeven welke onderwerpen verplicht moeten worden opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering. Daarnaast heeft zij aangegeven welke onderwerpen, gelet op hun relatie met de rechtmatigheid, relevant kunnen zijn, maar waarvoor geldt dat het niet verplicht is deze op te nemen in genoemde paragraaf. Provinciale Staten hebben in hun vergadering van 13 december 2023 het volgende bepaald:

Onderwerpen die verplicht worden opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering zijn:

1. aanvullende informatie over de individueel geconstateerde afwijkingen ten opzichte van de rechtmatigheidsgrens die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (hierbij rekening houdend met het onderscheid dat gemaakt is in acceptabele en niet-acceptabele afwijkingen met betrekking tot het begrotingscriterium).
2. beschrijving van de acties die Gedeputeerde Staten ondernemen om afwijkingen op het gebied van financiële rechtmatigheid in de toekomst te voorkomen.
3. niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van de bepalingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en bijbehorende Regelingen.

De onderwerpen met betrekking tot rechtmatigheid die vrijblijvend (niet-verplicht) worden opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering zijn:

1. Verantwoording van fraudes die betrekking hebben op het getrouwe beeld van de jaarrekening.
2. Verantwoording van niet-financiële onrechtmatigheden.
3. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van (financiële) rechtmatigheid.
4. Verwachte problemen op het gebied van (financiële) rechtmatigheid.
5. Verwachte knelpunten op het gebied van (financiële) rechtmatigheid.
6. Omvangrijke posten op het gebied van de (financiële) rechtmatigheid
7. Bijzondere posten op het gebied van de (financiële) rechtmatigheid
8. Grote risico's op het gebied van de (financiële) rechtmatigheid (management by exception)

d. Vaststellen van criteria voor het duiden van begrotingsonrechtmatigheden

Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door Provinciale Staten geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende ambities, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen. In eerste aanleg zijn alle afwijkingen van de begroting onrechtmatig, maar Provinciale Staten hebben een aantal criteria meegegeven waardoor specifieke afwijkingen niet nader toegelicht hoeven te worden in de paragraaf Bedrijfsvoering. Dit geldt bijvoorbeeld voor overschrijdingen van de lasten en over- en onderschrijdingen van de baten. Deze zijn niet onrechtmatig onder de voorwaarde dat deze tijdig zijn gemeld aan Provinciale Staten. Overschrijdingen van de lasten zijn altijd onrechtmatig, maar hoeven niet te worden toegelicht in het geval deze

voldoen aan het door Provinciale Staten vastgestelde criterium 'acceptabel'. Overschrijdingen die niet-acceptabel zijn moeten altijd worden toegelicht. De voorwaarden voor de classificatie 'acceptabel' en 'niet-acceptabel' zijn door de Provinciale Staten vastgesteld in hun vergadering van 13 december 2023.

Deloitte constateert in zijn Managementletter 2023 met betrekking tot de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording dat "team AO/IC de juiste stappen heeft gezet en zich goed voorbereid op haar taak." De door het team AO/IC uitgevoerde verbijzonderde interne controles (zie § 1.5) vormen een wezenlijk onderdeel van de rechtmatigheidscontrole. Vanuit dat oogpunt is het niet onlogisch dat team AO/IC het aanspreekpunt is voor de rechtmatigheidsverantwoording 2023. De werkzaamheden die begin 2024 nog moeten worden uitgevoerd in het kader van de rechtmatigheidscontrole 2023 worden daarom of uitgevoerd door team AO/IC zelf of door andere onderdelen van de organisatie, maar wel onder aansturing van team AO/IC. Hierbij moet gedacht worden aan:

1. Beoordeling toepassing Europese aanbestedingsregels (spendanalyse)
2. Beoordelingen begrotingsrechtmatigheid
3. Beoordeling bestedingen met betrekking tot investeringskredieten
4. Beoordelingen besluiten Gedeputeerde Staten
5. Controle financiële verantwoordingen specifieke subsidies
6. Controle op Staatssteunaspecten
7. Controle op aspecten met betrekking tot Misbruik en Oneigenlijk gebruik

Nadat de rechtmatigheidsverantwoording 2023 door de accountant is gecontroleerd én door Provinciale Staten inhoudelijk is besproken met Gedeputeerde Staten wordt het proces van de rechtmatigheidscontrole 2023 zowel intern als met de accountant geëvalueerd. De aandachts- en verbeterpunten die daaruit naar voren komen, worden betrokken in de rechtmatigheidscontrole 2024. Na opvolging van deze aandachts- en verbeterpunten wordt meer aandacht besteed aan bewustwording én betrokkenheid van de rest van de organisatie bij de uitvoering van de rechtmatigheidscontroles en de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording, omdat rechtmatigheid en de controle daarop niet alleen betrekking heeft op het team AO/IC, maar op de hele organisatie.

Projecten

Deloitte heeft in zijn managementletter 2022 gesignaleerd dat de provinciale organisatie in het afgelopen jaar verschillende stappen heeft gezet om het projectmanagement steeds verder te verbeteren. In 2023 zijn is dit traject van verbetering voortgezet. Deloitte adviseerde om bepaalde projecten of aspecten van goed projectmanagement gedurende het jaar te toetsen om vast te stellen dat genoemde verbeteringen ook daadwerkelijk zijn doorgevoerd en de gewenste kwaliteitsimpuls laten zien. Deloitte heeft aangegeven deze toetsing uit te gaan voeren in samenwerking met team AO/IC. Het is de verwachting dat eind 2023/begin 2024 Deloitte en team AO/IC hierover in gesprek gaan met de betrokken managers om afspraken te maken over de uitwerking van dit advies en het bijbehorende tijdspad.

IT-Audit

De organisatie heeft een verbeterplan opgesteld om de IT-omgeving van de provincie verder te verbeteren. Als onderdeel van dit verbeterplan is besloten om certificeerbaar te zijn voor ISO27001 en aan te sluiten op de BIO-richtlijnen (Baseline Informatiebeveiliging). In 2023 heeft de focus vooral gelegen op het traject om de General IT-controls van de IT-

systemen binnen de financiële processen aantoonbaar en in overeenstemming met de normen die gelden voor ISO27001 en BIO te laten functioneren. Het gaat hierbij vooral om de onderwerpen toegang- en autorisatiebeheer, change management, wachtwoordbeleid. In 2023 zijn belangrijke stappen gezet. De door de opgave Bedrijfsvoering uitgevoerde werkzaamheden zijn op verschillende momenten getoetst door een extern bureau. Uitkomst hiervan is dat circa 75% van de noodzakelijke stappen is gerealiseerd. De resterende activiteiten hebben vooral betrekking op concrete implementatie van (onderdelen van) het IT-beleid en het creëren van bewustwording bij de medewerkers van de organisatie over hun rol bij informatiebeveiliging. Deze activiteiten worden in de komende maanden uitgewerkt door de medewerkers van de opgave Bedrijfsvoering. Gelet op het feit dat nog niet alle werkzaamheden zijn uitgevoerd heeft Deloitte in 2023 een beperkte IT-audit uitgevoerd. Nadat ook de resterende werkzaamheden zijn uitgevoerd zal Deloitte, in overleg met team AO/IC bepalen of een meer uitgebreide IT-audit zal worden uitgevoerd. Op basis hiervan worden concrete werkafspraken gemaakt tussen Deloitte en team AO/IC.

Aandachtspunten jaarrekening 2022

In zijn managementletter 2022 heeft de accountant specifiek aandacht gevraagd voor een tweetal onderwerpen, namelijk: 1. het opstellen van specificaties van de balansrekeningen met betrekking tot de overlopende activa en passiva en 2. een deugdelijke onderbouwing van de voorzieningen waaruit ook de rechtmatigheid blijkt van de aanwendungen die hebben plaatsgevonden gedurende het verslagjaar. Bij beide aandachtspunten ging het om deugdelijke dossiervorming als voorbereiding op de controle van de provinciale jaarrekening die door Deloitte in maart 2023 werd uitgevoerd. Deze aandachtspunten zijn door de organisatie, onder aansturing van team AO/IC, opgepakt. Uit de controle van de jaarrekening 2022 is gebleken dat belangrijke stappen zijn gezet om de kwaliteit van de desbetreffende dossiers verder te verbeteren. Bij de samenstelling van deze dossiers ten behoeve van de controle van de jaarrekening 2023 worden de laatste verbeterpunten meegenomen.

2.2 Vooruitblik 2024

Naast de in § 1.5 genoemde reguliere interne controles zullen met betrekking tot het boekjaar 2024 een aantal bijzondere controles worden uitgevoerd. Dit zijn, onder andere, controles naar aanleiding van de aanbevelingen van de accountant zoals deze zijn opgenomen in de managementletter 2023. Deze aanvullende controles worden hierna toegelicht.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2023 wordt de rechtmatigheidsverantwoording voor de eerste keer als bijlage opgenomen. De controle van de jaarrekening 2023 door de accountant en de bespreking hiervan in Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten vindt plaats in de periode maart tot en met juni 2024. Na afloop van het jaarrekeningtraject 2023 wordt ook het proces met betrekking tot de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording 2023 geëvalueerd. De aandachts- en verbeterpunten uit deze evaluatie worden betrokken bij het proces van de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

De volgende werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoordingen 2023 en 2024 worden in 2024 uitgevoerd:

- a. Verdere uitwerking rechtmatigheidscontrole 2023 en het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording 2023 (*actiehouder: hoofdzakelijk team AO/IC; tijdpad: januari tot en met februari 2024*)
- b. Controle op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording 2023 (*actiehouder: Deloitte; tijdpad: maart tot en met april 2024*)
- c. Bespreking rechtmatigheidsverantwoording 2023 door Gedeputeerde Staten met Provinciale Staten (*actiehouder: Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten; tijdpad: mei tot en met juni 2024*)
- d. Evaluatie van het proces met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording 2023 (*actiehouder: Deloitte en team AO/IC; tijdpad: juni tot en met juli 2024*)
- e. Opstarten van de rechtmatigheidscontrole 2024 (*actiehouder: hoofdzakelijk team AO/IC; tijdpad: juli tot en met december 2024*)
- f. Verbreding van bewustwording met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording en het rechtmatig handelen binnen en door de provinciale organisatie (*actiehouder: Directieteam en team AO/IC; tijdpad: juli tot en met december 2024*)

Voor verdere informatie over de rechtmatigheidsverantwoording verwijzen wij naar § 2.1.

Opgave gericht werken

Met ingang van 1 maart 2023 is de provincie overgegaan naar een nieuwe inrichting van de organisatie, de opgavegerichte organisatie. Dit brengt de nodige veranderingen met zich mee. Niet alleen voor wat betreft de manier van werken, maar ook voor, bijvoorbeeld, de inrichting van de relevante processen en systemen. Bij al deze veranderingen is het van belang te blijven werken in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving (lees: rechtmatigheid). Vragen die daarbij, onder andere, aan de orde komen zijn: 1. zijn de besluiten na 1 maart 2023 genomen door daartoe bevoegde medewerkers?, 2. zijn uitgaven gedaan door medewerkers die beslissingsbevoegd zijn met betrekking tot het desbetreffende budget? en 3. hebben de beslissers van een besluit in voldoende mate rekening gehouden met de geldende wet- en regelgeving? Besloten is om de overgangsregeling, die voorziet in de periode om de organisatie volledig gereed te maken voor het Opgave Gericht Werken, te verlengen tot 1 september 2024. Het onderhanden zijn/hebben van diverse aanpassingen op het gebied van mandaten en budgetten kan rechtmatigheidsrisico's met zich meebrengen. Hieraan wordt gedurende 2024 door team AO/IC in het bijzonder aandacht besteed.

De werkzaamheden van team AO/IC met betrekking tot het Opgave Gericht Werken bestaan hoofdzakelijk uit:

- a. Adviseren van de organisatie daar waar het gaat over het aspect 'rechtmatigheid' bij het aan laten sluiten van de systemen en de processen op de nieuwe inrichting van de organisatie.
- b. Specifieke aandacht voor het rechtmatig handelen van de organisatie, vooral tijdens de overgangssituatie die loopt tot en met 1 september 2024, maar ook in de maanden daarna.
- c. Vaststellen dat er adequate rapportages beschikbaar zijn om sturing te kunnen geven aan en verantwoording af te kunnen leggen over/binnen het opgave gericht werken.

Projecten

In 2024 zal Deloitte in samenwerking met team AO/IC bepaalde projecten of aspecten van goed projectmanagement toetsen om vast te stellen dat genoemde verbeteringen ook daadwerkelijk zijn doorgevoerd en de gewenste kwaliteitsimpuls laten zien. Eind

2023/begin 2024 gaan Deloitte en team AO/IC hierover in gesprek met de betrokken managers om afspraken te maken over de uitwerking van dit advies en het bijbehorende tijdpad.

Soft controls

De beheersmaatregelen in een organisatie kunnen onderverdeeld worden in 'hard controls' en 'soft controls'. Hard controls zijn formele maatregelen die vaak zijn vastgelegd in een document. Zij hebben vaak betrekking op harde aspecten van de organisatie zoals planning en control, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Doelstelling van deze controls is om vooral meer gewenst gedrag af te dwingen. Instrumenten die daarbij gebruikt worden zijn, onder andere, procedures, protocollen en administratieve systemen. Met soft controls wordt geprobeerd invloed uit te oefenen op de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van de medewerkers (kortom: houding en gedrag). Doelstelling van deze controls is het creëren van een motiverende en stimulerende omgeving, waarin medewerkers hun werk kunnen doen. Soft controls zijn belangrijke aspecten van cultuur en gedrag. Cultuur en gedrag spelen een steeds belangrijkere rol in de interne beheersing van de organisatie. Een definitie van soft controls is: "De niet-tastbare gedrag beïnvloedende factoren in een organisatie die van belang zijn voor het realiseren van de organisatiedoelstellingen" (NBA, *Handreiking 1148*)

Mede op advies van de accountant is in 2023 meer aandacht besteed aan de interne beheersing en de risico-inschatting met betrekking tot cultuur en gedrag. Zo is team AO/IC in 2023 gestart met het inventariseren en beoordelen van soft controls binnen het proces Verstrekken Subsidies. Deze werkzaamheden worden in 2024 verder uitgebreid, niet alleen binnen het subsidieproces, maar ook binnen de andere processen waarop een (verbijzonderde) interne controle wordt uitgevoerd.

Deel III: Ontwikkelingen 2024

Naast de in de voorgaande hoofdstukken beschreven ontwikkelingen die direct betrekking hebben op de uit te voeren (interne) controles is een aantal interne en externe ontwikkelingen te benoemen die invloed gaan hebben op de interne beheersing van de provincie in het algemeen en de werkzaamheden van het Team AO/IC in het bijzonder. Deze ontwikkelingen worden hieronder toegelicht.

Automatisering en interne controle

Automatisering speelt een steeds belangrijker rol bij de uitvoering van de interne controles. Zo kan de inzet van een 'audittool' voor de uitvoering van de interne controles zorgen voor meer efficiëntie, bijvoorbeeld op het gebied van het vastleggen van controlewerkzaamheden en het delen van beschikbare informatie tussen de verschillende controles. Daarnaast leidt de inzet van data-analyse tot een meer efficiënte uitvoering van de interne controles binnen de organisatie. Hieronder worden deze onderwerpen verder toegelicht waarbij vooruitgekeken wordt naar de verwachte ontwikkelingen in 2024.

Audittool

Eind 2021/begin 2022 is team AO/IC gestart met de implementatie van een audittool (KeyControl Dashboard). Deze tool biedt de mogelijkheid om alle interne controles op een uniforme wijze vast te leggen. Uitgangspunt van de inzet van deze tool is om niet alleen de kwaliteit van de werkzaamheden verder te verbeteren, maar ook te zorgen voor meer efficiëntie, bijvoorbeeld op het gebied van het vastleggen van controlewerkzaamheden en het delen van beschikbare informatie uit de verschillende controles. Diverse ontwikkelingen, hoofdzakelijk aan de kant van de leverancier, hebben er voor gezorgd dat de implementatie nog niet is afgerond. Het implementatietraject wordt begin 2024 vervolgd waarbij het streven is om deze tool, gefaseerd, in te zetten bij de start van de interne controles 2024 (lees: april/mei 2024).

Data-analyse

In 2022 is het team AO/IC gestart met het ontwikkelen en toepassen van data-analyse in de interne controle op de loonkosten. De kennis en ervaring die hierbij is opgedaan is in 2023 ingezet om ook bij de interne controle van het proces Betalingsverkeer gebruik te maken van data-analyse. Team AO/IC zal in 2024 verdere stappen zetten op het gebied van de inzet van data-analyse. In afstemming met Deloitte zal nagegaan worden op welke wijze en bij welke andere interne controles data-analyse in 2024 ingezet kan worden.